

Jaarstukken 2024

naast het SMP goedgekeurd). Voorlopig zetten we DNA alvast zoveel als mogelijk in als aanvullende maatregel om extra inzicht te verkrijgen.

Duurzaamheid

In 2023 is budget vanuit het Rijk beschikbaar gekomen voor de personele invulling van Duurzaamheid. Purmerend heeft al sinds 2017 een doelmatige personele inzet op het terrein van Duurzaamheid. Deze werd tot dan toe volledig ten laste van de algemene middelen van de gemeente geboekt. Het is een van de redenen waarom wij ten opzichte van veel andere gemeenten op onderdelen een voorlopersrol in de energietransitie hadden en hebben. De nu beschikbare subsidie is een ondersteuning voor gemeenten die personele capaciteit op het gebied van klimaat- en energie missen. Voor ons is het hierdoor niet langer noodzakelijk om deze kosten uit eigen middelen te bekostigen.

De ruimte die hierdoor in de begroting ontstaat, kan daarom gebruikt worden om het ingezette duurzaamheidsbeleid voort te zetten. In zijn algemeenheid zit er spanning tussen de grootte van de opgave van verduurzaming in Purmerend en de beschikbare middelen voor een sluitende begroting. Wij zien het als onze belangrijkste taak om onze inwoners te ondersteunen met het realiseren van de energietransitie. In 2024 hebben wij een eerste concept duurzaamheidsagenda gepresenteerd genaamd 'Werken aan de toekomst'. Met deze agenda kiest het college voor 5 transitiepunten:

1. Anders omgaan met energie
 2. Een balans vinden tussen mens, natuur en bebouwing
 3. Anders omgaan met water en koelen
 4. De economie vergroenen en grondstoffen hergebruiken
 5. Ons schoner en anders gaan verplaatsen.
- Volledig gefinancierd uit de aan ons beschikbaar gestelde rijksmiddelen.

Ten opzichte van de Week van duurzaamheid in 2023 is er in 2024 een meer passende vorm gekozen. In samenwerking met Spurd is een actie georganiseerd voor de buitenschoolse opvang in het Purmerbos.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

Aardgasvrij maken

We hebben budget gekregen voor de Proeftuin in Overwhere Zuid, met de afspraak dat dit wordt uitgevoerd zolang hiervoor middelen beschikbaar zijn. In 2024 is blok 2 van de proeftuin aardgasvrij gemaakt. Voor 2025 worden de resterende (PAW) middelen beschikbaar gesteld, eventueel aangevuld met aanvullende rijks gelden zoals ISDE, SAH en WIS. Deze middelen worden ingezet om zoveel mogelijk woningen in blok 3 aardgasvrij aan te sluiten. Een blik op de volgende blokken laat zien dat de haalbaarheid van de businesscase steeds lastiger wordt, onder andere door gestegen personeels- en materiaalkosten.

Het college heeft een plan gepresenteerd om het kookgas in de flatgebouwen aan de Ooster- en Westerveen te verwijderen, zodat de kosten voor de bewoners van driemaal vastrecht worden beperkt tot tweemaal vast recht (voor het warmtenet en elektra).

Nationaal Isolatie Programma

In juli 2023 is het Nationaal Isolatie Programma gestart. Hiervoor is een aanvraag voor de eerste tranche ingediend. Deze bijdrage wordt door het Rijk bepaald aan de hand van het aantal koopwoningen met een D, E, F, G of overige labels. In het najaar van 2024 is een aanvraag voor een derde tranche ingediend en toegekend. De regeling richt zich enerzijds op woningen met een lagere WOZ waarde dan € 429.300, en anderzijds krijgen eigenaren die in aanmerking komen voor een energietoeslag voorrang.

Energie- en warmtebronnen

Voor de langere termijn is omwille van de leveringszekerheid behoefte aan een of meer duurzame warmtebronnen voor SVP. Hierbij wordt de mogelijkheid van Geothermie verkend. Dit is voor de langere termijn onvoldoende omdat uitbreiding van het netwerk gewenst is, en biomassa moet worden gezien als een transitiebrandstof.

In het najaar van 2024 is in samenwerking met de provincie en de rijksdienst voor cultureel Erfgoed verder verkend welke mogelijkheden er zijn voor opwekking van windenergie in de Beemster zonder dat dit de Unesco Werelderfgoed-status in gevaar brengt. Op verzoek van enkele ondernemers in de Beemster wordt samen met de provincie gekeken naar mogelijkheden voor winning van onder andere biogas en ander energievormen in de Beemster. De resultaten hiervan worden naar verwachting in 2025 opgeleverd.

Stroom/elektriciteit

Voor het realiseren van ruimtelijke projecten, woningbouw, economische activiteiten van ondernemers én de transitie naar hernieuwbare brandstoffen is elektriciteit nodig. Uit berekeningen blijkt dat er knelpunten zijn in de beschikbaarheid van voldoende elektriciteit voor de geplande ontwikkelingen. Er is onvoldoende elektriciteit en het netwerk is te krap bemeten om de schommelingen tussen vraag en aanbod aan te kunnen. Dit heeft gevolgen voor het uitvoeren van de Purmerendse bestuurlijke agenda. Dit kan op termijn ook merkbaar worden voor inwoner en ondernemers, bijvoorbeeld door beperking van de teruglevering van elektriciteit aan het net door zonnepanelen.

Om verbeteringen te realiseren, werken de verantwoordelijke landelijke partijen aan een nieuw 380 kV-hoogspanningsnetwerk. Het tracé in Noord-Holland, dat voornamelijk bovengronds loopt, is nog niet bekend. Voor de tracékeuze is een Rijkscoördinatieregeling (RCR)-procedure gestart. Daarbij wordt vooruitgelopen op de Omgevingswet, onder andere via de participatieprocedure. Wij volgen dit proces met volle aandacht en maken gebruik van de mogelijkheden om het netwerk optimaal in te passen, met zo min mogelijk effect op de andere Purmerendse ruimtelijke opgaven..

Ook het middenstroomnetwerk in onze regio wordt versterkt. Op korte termijn wordt een nieuwe 150 kV-kabel aangelegd tussen station Wijdewormer en het nieuw te bouwen elektriciteitsstation in Baansteede-Noord. In 2023 zijn hiervoor acties gestart, zodat er in 2026 voldoende stroom is voor het bedrijventerrein en lopende bouwprojecten. Purmerend werkt hierbij nauw samen met andere gemeenten, zodat de netbeheerders zo snel mogelijk kunnen werken. We zijn alert op mogelijke stagnaties en nemen initiatief om deze te voorkomen.

Parallel aan de structurele verbeteringen van het elektriciteitsnetwerk verkennen we de mogelijkheden voor aanvullende lokale initiatieven om beter gebruik te maken van de elektriciteit die wél beschikbaar is. In essentie gaat het hierbij om effectieve afstemming tussen vraag en aanbod. Dit vraagt om activiteiten, investeringen en medewerking van ondernemers én de gemeentelijke organisatie. Er is budget nodig om de lokale initiatieven op gang te brengen en praktisch mogelijk te maken

'Werken aan de Toekomst'

In april 2024 vond een werkbijeenkomst plaats over 'Werken aan de Toekomst', de opvolger van de duurzaamheidsagenda. Dit overzichtsdokument brengt structuur aan in de duurzaamheidsopgave van Purmerend door deze op te delen in 5 deelopgaven.

Het document geeft een integraal beeld van het duurzaamheidsbeleid, met aandacht voor wat er op ons af komt, wat we al doen en wat we de komende jaren gaan doen. Thema's zoals energietransitie, warmtetransitie, biobased bouwen, klimaatadaptatie, ecologie, natuurinclusiviteit en stedelijk afvalwater worden hierin met elkaar verbonden.

In december 2024 besprak de commissie de inhoud van het stuk en op 27 februari 2025 heeft de gemeenteraad het document vastgesteld.

Milieu

Purmerend is schoon, heel en veilig om in te wonen, te recreëren en te werken. De gemeente voert de milieutaken uit volgens de Omgevingswet en stimuleert en ondersteunt bedrijven met een energiebesparingsplicht om bij te dragen aan een duurzame gemeente.

Het Programma Uitvoering en Handhaving Purmerend 2025 en het Evaluatieverslag Uitvoering en Handhaving Purmerend 2023 zijn bestuurlijk vastgesteld en ter kennisname gestuurd naar de gemeenteraad.

Per 1 januari 2024 is in kaart gebracht wat de omvang is van het basistakenpakket en de plustaken. Daarnaast zijn alle in Purmerend bekende milieu-inrichtingen omgezet naar milieubelastende activiteiten. Onder de Omgevingswet is het basistakenpakket fors uitgebreid, waardoor de plustaken milieu, die de gemeente zelf kan uitvoeren of overdragen aan een omgevingsdienst, zijn verminderd.

Er is vastgesteld dat er voor de gemeente onvoldoende taken en formatie overblijft om de taken onder de Omgevingswet op een adequaat en kwalitatief hoog niveau uit te voeren. Ook kunnen de VTH kwaliteitscriteria niet meer worden gehaald. Daarom hebben wij in 2024 samen met de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) de taakoverdracht voorbereid en de personele en financiële gevolgen in kaart gebracht. Met ODIJ is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten. In deze overeenkomst zijn afspraken vastgelegd over de uitbreiding van het basistakenpakket, de overdracht van de plustaken milieu en milieudienstaken. De DVO gaat in per 1 januari 2025 en eindigt zodra de taken zijn ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling van ODIJ. Vanaf 2025 voert ODIJ de milieutaken uit.

In het kader van het Energiebesparingsakkoord heeft ODIJ energierelevante bedrijven gecontroleerd, die sinds 2014 onder het basistakenpakket vallen. Daarnaast hebben we gratis energiescans aangeboden aan bedrijven. Een extern bureau heeft bedrijven hiervoor benaderd en, bij interesse, een energiescan uitgevoerd.

De afgelopen jaren is er veel werk verzet om het bodeminformatiesysteem te actualiseren. Dit werk is inmiddels afgerond.

Inzameling van afval en grondstoffen

We verbeteren de gescheiden inzameling van schone grondstoffen door inwoners op creatieve wijze bewust te maken van het nut en de noodzaak van schone grondstoffen, en hen de mogelijkheid te bieden om afval en grondstoffen beter te scheiden.

Het plan van aanpak en business case Omgekeerd Inzamelen is gepauzeerd vanwege de onzekerheden rondom de inzameling en bijbehorende vergoeding van plastic verpakkingen, metalen en drankpakken (PMD).

Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart voor de inrichting van de inzameling van bioafval bij hoogbouw, als vervolg op de pilot inzameling bioafval in de Ooster- en Westerveen.

De communicatiecampagne 'Afval bestaat niet!' wordt afgerond.

Belangrijk om te weten

Wet en regelgeving

Het LAP₃ loopt af en wordt vervangen door het Circulair Materialen Plan (CMP). Het CMP gaat in op 29 december 2025 en sluit beter aan op het programma Nederland Circulair in 2050.

De Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) die de verantwoordelijkheid van de verpakkingindustrie voor inzameling en verwerking van verpakkingen regelt, wordt vernieuwd. Dit betreft zowel een update voor de vergoedingsstructuur voor de komende jaren als de toevoeging van nieuwe onderdelen, zoals textiel en luiers, die onder de UPV gaan vallen.

Ontwikkelingen afval- en grondstoffenbranche

De afval- en grondstoffenbranche blijft zich ontwikkelen. De afzetmarkten voor de verschillende grondstofstromen fluctueren, zowel in bereikbaarheid als prijs. Ook de tariefstructuren staan onder druk, en de vergoedingen voor grondstoffen vertonen een grillig patroon, zowel positief als negatief.

Gescheiden inzameling afval en grondstoffen en hergebruik

De gescheiden inzameling van grondstoffen, het scheidingsniveau van ons afval, is niet gelijk aan het daadwerkelijke hergebruik van deze grondstoffen. De focus verschuift steeds meer naar het maximaliseren van hergebruik, waarbij de kwaliteit van de gescheiden grondstofstromen steeds belangrijker wordt.

Risico's bedrijfsvoering

Het slecht verkrijgbaar zijn van grondstoffen blijft invloed hebben op het productieproces van externe leveranciers, zoals die van (vracht)auto's en onderdelen daarvan, minicontainers, ondergrondse containers en containerbehuizingen voor GFT-hoogbouw. Dit leidt tot olopende levertijden en hogere aanschafkosten. Daarnaast blijven de stijgende brandstofkosten een zorg.

Rijksbeleid duurzaamheid

Het huidige kabinet hanteert een andere benadering van duurzaamheid. Lopende verplichtingen worden nagekomen, maar door mondiale ontwikkelingen is terughoudendheid bij de ontwikkeling van nieuwe initiatieven.

Warmtebronnen

Stadsverwarming Purmerend en de gemeente onderzoeken de haalbaarheid van nieuwe warmtebronnen, waaronder geothermie.

Maatwerkoplossingen buitengebied Beemster

Voor de bedrijven en woningen in het buitengebied van Beemster bestaat een grote behoefte aan meer mogelijkheden voor de energietransitie. Hier is stadsverwarming niet de eerste optie. De keuzevrijheid voor de uitvoering van de energietransitie wordt beperkt door verschillende voorschriften. Het conserverend ruimtelijk beleid is bewust gekozen om het landschap voorzichtig te behandelen, zodat het historisch karakter van de polder zo min mogelijk wordt aangetast. Daarom worden deskundigen gevraagd te adviseren over de mogelijkheden voor energietransitie zonder de waarden van het gebied te schaden, en om een afwegingskader op te stellen. Dit kader kan ruimte bieden voor maatwerkoplossingen.

Landelijk gebied

De provincie heeft in mei 2023 een eerste versie van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) goedgekeurd. Het PPLG wordt uitgewerkt in 5 regio's waaronder Laag Holland. De gebiedsplannen richten zich op het herstellen en realiseren van natuurgebieden, innovaties in veehouderijen voor lagere stikstofuitstoot, het bieden van perspectief voor landbouwers en het verhogen van het grondwaterpeil in de veenweiden. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan waterkwaliteit, biodiversiteit, het klimaat, erfgoed en recreatie.

Wat heeft het gekost

PGRo4	Realisatie 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 bijgesteld	Realisatie 2024	Afwijking
Lasten	15.730	16.308	19.284	20.205	921
Baten	-17.825	-17.779	-19.148	-20.013	-865
Saldo	-2.095	-1.471	136	192	56

Het programma Milieu heeft per saldo een nadelige afwijking van € 56.000. Dit komt door € 921.000 hogere lasten en € 865.000 hogere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.